

Voorzitter: J. van Hoorn (GroenLinks)

Namens de raad: B. Leemhuis (GroenLinks), J. Bushoff (PvdA), T. Rustebiel (D66), B. Hekkema (PvdD), H. Moerkerk (Stadspartij 100%), J. Dijk (SP), I. Jacobs (VVD), F. de Knijff (S&S), L. Dwarshuis (CU), I. van Jaarsveld (CDA), E. Bernabela (PvhN)

Namens het college: R. van Niejenhuis (wethouder)

Namens de griffie: W. Meijer

Dudok aan het Diep

00:17:21

Voorzitter: Goedenavond. Welkom bij deze meningsvormende sessie over het raadsvoorstel 'Kredietaanvraag Dudok aan het Diep'. Ook welkom aan de mensen op de publieke tribune en de mensen thuis. Ik ga uit van een spreektijd van vier minuten per fractie en dat is exclusief interrupties. Er hebben zich geen sprekers gemeld over dit onderwerp, dus we kunnen direct aanvangen. Welke fractie mag ik als eerste het woord geven? De heer Hekkema, Partij voor de Dieren.

00:17:53

De heer Hekkema (Partij voor de Dieren): Dank, voorzitter. Een paar weken geleden mochten we de grote bouwtekeningen al even aanschouwen, waarbij ambtenaren van deze gemeente ons iets vertelde over de verschillende binnenstadsprojecten, waaronder dus ook Dudok aan het Diep. Dat gaf veel inzicht en ook wel blijk van het enthousiasme waarmee aan dit soort mooie dure projecten wordt gewerkt. Aan de basis daarvan staat het herwinnen van de openbare ruimte en mensen en dieren voldoende ruimte te geven in de stad. Dat doen we door te vergroenen, fijne verblijfplaatsen toe te voegen en de auto terug te dringen. Dudok aan het Diep kan wat onze fractie betreft een mooie plek worden om te zitten, te spelen en anderen te ontmoeten. We zijn daarom ook blij te lezen dat er veel materialen worden hergebruikt en dat de bestaande bomen worden behouden en gezelschap krijgen van nog een tiental andere inheemse bomen. Ook zijn we tevreden met het feit dat het ontwerp is afgestemd met de werkgroep Toegankelijk Groningen en dat er uitklimmogelijkheden komen, geleidelijnen en kleine aanpassingen aan de vlonder, zodat ook mensen in een rolstoel kunnen genieten van deze prachtige plek aan het water.

00:18:49

De heer Hekkema (Partij voor de Dieren): Dan twee vragen aan de wethouder. De eerste gaat over de gestegen bouwkosten als gevolg van de energiecrisis en inflatie. In het raadsvoorstel wordt daar ook al het één en ander over geschreven. Kan de wethouder aangeven of dat bijvoorbeeld de uitvoering van het project nog negatief kan beïnvloeden? De tweede vraag gaat over de ambitie, ook vanuit de raad, om van de gehele Diepenring een aangename en vooral ook groene verblijfszone te maken. Als je bijvoorbeeld een wat breder gebied zou meenemen, dan zie je dat het ontwerp van Dudok zich ook heel erg zou lenen om dat verder te trekken, bijvoorbeeld over de Spilsluizen. Ik herinner de wethouder er dan ook maar eventjes aan dat hijzelf ook, als raadslid nog, de handtekening heeft gezet onder een initiatiefvoorstel van voormalig raadslid Jasper Been, waarbij wordt gevraagd om die integrale visie op de Diepenring. Dan kunnen we misschien ook beter al die losse projecten die worden ontworpen de komende jaren wat meer als een integraal geheel zien, om de

Diepenring dus inderdaad verder te vergroenen en echt een aangename verblijfplaats te maken. Kan de wethouder aangeven of het ook in de ambities van het college ligt om de komende jaren daarop verder te werken en dus ook te werken aan die integrale langetermijnvisie voor de hele Diepenring, waarbij dan ook mobiliteit een rol speelt en natuurlijk ook andere zaken. Dank.

00:20:14

Voorzitter: Dank u wel. De heer Van Jaarsveld voor een woordvoering. Meneer Rustebiel, had u nog een interruptie?

00:20:22

De heer Van Jaarsveld (CDA): Ik had een interruptie, nog geen woordvoering.

00:20:24

Voorzitter: Gaat uw gang.

00:20:25

De heer Van Jaarsveld (CDA): Ik ben benieuwd wat de Partij voor de Dieren, u noemde het plan net al duur, vindt van het prijskaartje van 3,2 miljoen?

00:20:35

Voorzitter: De heer Hekkema.

00:20:39

De heer Hekkema (Partij voor de Dieren): Volgens mij kosten dit soort investeringen in de openbare ruimte altijd veel geld en dat is natuurlijk ook met een reden. Laat onverlet, dat wij het heel belangrijk vinden dat we ook investeren in die binnenstad door groen toe te voegen en ruimte te bieden aan mensen om te ontmoeten, om te spelen en ook niet-commercieel van onze mooie binnenstad te genieten. Inderdaad, het kost veel geld, maar de ambities die we hebben en ook de manier waarop we daar uitvoering aan willen geven, is ook ontzettend belangrijk.

00:21:15

Voorzitter: De heer Van Jaarsveld heeft nog een korte aanvullende vraag.

00:21:22

De heer Van Jaarsveld (CDA): Het prijskaartje is nu zo een investering van 3,2 miljoen. Ik vind het al fors, maar ik snap dat u deze doelen steunt. Het houdt daar echter niet mee op, want dit kost over twintig jaar zes miljoen, kost over zesenveertig jaar tien miljoen en kost over zestig jaar twintig miljoen. Het zijn kosten voor al het onderhoud bijvoorbeeld van anderhalve ton per jaar die we hiervoor blijven uittrekken. Dan vraag ik me af: houdt het voor u ook ergens op?

00:21:47

Voorzitter: De heer Hekkema.

00:21:51

De heer Hekkema (Partij voor de Dieren): Voorzitter, het kost altijd heel veel geld. Ik heb net aangegeven dat de ambities op het gebied van groen --

00:21:58

De heer Hekkema (Partij voor de Dieren): Het onderhoud daarvan zal inderdaad de komende

decennia geld kosten. Dat zijn kosten waar we graag aan bijdragen als gemeente, denk ik, en die zetten we graag in om die ambities te kunnen blijven verwezenlijken. Ja, het kost veel geld, maar het is onderdeel van die ambities.

00:22:18

Voorzitter: Dan heeft u ook nog een interruptie van de heer Moerkerk van de Stadspartij.

00:22:23

De heer Moerkerk (Stadspartij 100 % voor Groningen): Dank u wel, voorzitter. Ik hoor u ook een klein bruggetje maken naar er moet iets met de mobiliteitsvisie op de Diepenring en er moet iets met een integrale visie. We hebben afgesproken in deze raad dat we die moeten neerleggen om dat gebied goed te ontwikkelen. Dan is het toch een beetje apart dat we nu al gaan bouwen met forse budgetten, terwijl we die integrale visie nog niet hebben en terwijl we nog geen mobiliteitskeuzen hebben die echt neerslaan in dat gebied, zoals het lijkt te gaan gebeuren, met een knip of niet. Is dat niet apart? Moeten we het niet andersom doen?

00:22:53

Voorzitter: De heer Hekkema.

00:22:56

De heer Hekkema (Partij voor de Dieren): Ik snap de vraag van de heer Moerkerk wel, maar ik denk dat het goed is om in ieder geval een dergelijk project al te realiseren. We hebben het ook gezien bij de Kattenbrug. Dat is een mooi project. Die andere maatregelen op het gebied van mobiliteit kun je wat mij betreft prima later nemen. Als die zone op die manier al gecreëerd is en het project gereed is, dan zou je best nog kunnen nadenken over hoe je dan die stap op het gebied van mobiliteit maakt. Je sorteert met het plan natuurlijk al voor. Het plan sluit in zekere zin ook al aan bij de mobiliteitsvisie, dus volgens mij kunnen we prima met dit plan beginnen en vervolgens later die andere stappen zetten.

00:23:37

Voorzitter: De heer Moerkerk nog tot slot.

00:23:40

De heer Moerkerk (Stadspartij 100 % voor Groningen): Er ligt nu een lage stenen kade bij de Diepenring. Het is een recht ding en het ziet er prima uit. We hebben ook zo een soort kade bij het Lopende Diep of bij Spilsluizen. Nu leggen we in één keer toch een heel ander soort kade neer, een vlonder met ook nog forse onderhoudskosten. De vraag is hoe je dit in een integrale visie gaat stoppen. Ik vind het best lastig om dat maar te laten voor de toekomst en nu alvast daar toch fors op te investeren. Vindt u ook niet dat die visie misschien wel heel snel boven water moet komen?

00:24:12

Voorzitter: De heer Hekkema van de Partij voor de Dieren.

00:24:14

De heer Hekkema (Partij voor de Dieren): Ik heb begrepen, dat het college daaraan werkt. De inrichting van Dudok, zoals wij die inderdaad nu beoordelen en goedkeuring voor verlenen, is wel in lijn met de ambities die we als raad hebben afgesproken. Wat dat betreft zie ik niet zozeer een probleem met dit ontwerp van Dudok en de manier waarop we het gaan

realiseren, dat het straks ineens niet zo goed past bij die integrale visie. Het past namelijk wel bij de ambities die we hebben afgesproken met zijn allen.

00:24:46

Voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik vervolgens het woord geven voor een woordvoering. De heer Rustebiel, D66.

00:24:54

De heer Rustebiel (D66): Dank, voorzitter. D66 vindt al ruime tijd dat de diepen van Groningen beter bij het centrum betrokken kunnen worden. We hebben een breedgesteunde motie ingediend in 2016: 'Diepenring voor alle stadjes'. We zien nu bij het gebied bij de Kattenbrug, hoe mooi je zo een gebied bij de stad kunt betrekken. Een paar jaar later is ook met grote meerderheid het initiatiefvoorstel aangenomen om de Diepenring bij de stad te betrekken. Die visies liggen er dus in principe ook. Het is niet zo dat die er niet zijn. Dudok aan het Diep past ook heel erg in de visie – van D66, maar volgens mij van de hele gemeenteraad zo een beetje – om die diepen bij het centrum te betrekken. Hoe mooi is het niet in heel veel andere steden om aan het water te zitten op een stuk publieke ruimte. Dat is iets wat wij in Groningen in mindere mate doen, omdat onze diepen vooral een verkeersfunctie hebben of zelfs een parkeerfunctie op sommige plekken. Dat kan echt beter. Dudok aan het Diep is daar een goed voorbeeld van. Wij denken dat er nog veel meer kansen liggen. We hebben ons pleidooi in 2016 gestart bij de Noorderhaven, omdat je daar op de kade ook heel veel ruimte hebt. Als je daar wat parkeerplekken vrijmaakt, dan kun je heel mooi het Noorderplantsoen aan de binnenstad verbinden en heb je ook een mooie voetgangersas. Ik ben wel benieuwd hoe het college nu inmiddels, naar die kans kijkt, de verbinding Noorderhaven-binnenstad. Is dat ook een kansrijk project om op een gegeven moment op te gaan pakken?

00:26:22

De heer Rustebiel (D66): Dan Dudok. Er werd al even aan gerefereerd, een nadeel is wel de voetgangersbereikbaarheid. Er zit natuurlijk best wel een drukke weg tussen Dudok aan het Diep en de andere kant van de weg en dat hebben we op het Schuitendiep ook. Het is deels natuurlijk onvermijdelijk, omdat je een verkeersfunctie hebt. Anderzijds zou ik toch wel het college willen uitdagen. Hoe kunnen we er nu voor zorgen, dat die plekken ook aantrekkelijk zijn om naartoe te lopen? Niet alleen vanuit de binnenstad langs de kade, maar ook vanuit binnenstad noord, want Dudok aan het Diep is nu toch nog een beetje te veel, een mooi groen eiland in een gebied, wat voor voetgangers niet optimaal bereikbaar is. Ik ben benieuwd of het college ideeën heeft over hoe dat beter zou kunnen? Ik denk, als je de potentie van zo een plek echt wilt benutten, dat je die voetgangersbereikbaarheid een plus zult moeten geven. Mijn fractie is dus voorstander van het verder oppakken van het initiatiefvoorstel in de uitvoering. Volgens mij is het college dat zelf ook. Ik sluit me ook graag aan bij wat de heer Hekkema daarover heeft gezegd.

00:27:29

Voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik even snel rond voor interrupties of de volgende woordvoering. De heer Leemhuis, GroenLinks.

00:27:39

De heer Leemhuis (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Ook mijn fractie is heel blij met dit

voorstel. Dat is niet raar, want dat waren we eerder ook al. We zijn blij met de toevoeging van publieke ruimte. Ook past het heel goed in het initiatiefvoorstel van mijn toenmalige fractiegenoot Jasper Been. Bomen, groen, zitten, spelen, ontmoeten en dat ook nog eens bij die prachtige nieuwe vlonder of steiger waarmee letterlijk het water dichterbij komt. Je kunt zo meteen letterlijk het water aanraking door die vlonder. Dat brengt me bij een onderwerp, waar ik eerder ook schriftelijke vragen over heb gesteld – misschien zelfs met de voorzitter van deze sessie, maar dat doet er even niet toe – namelijk over het feit dat mijn fractie nog altijd graag zou zien dat het water in de Diepenring ook een keertje 'bezwembaar' wordt, oftewel schoon genoeg om in te zwemmen. We weten dat, toen dit plan gelanceerd werd, het echt expliciet genoemd werd als een optie. We weten dat in Nederland de waterkwaliteit slecht is sinds de afgelopen tien jaar daar te weinig aan gebeurd is. Toch zou mijn fractie graag willen zien dat het een stip op de horizon blijft en dat we blijven proberen dat de Diepenring een plek wordt, zeker bij Dudok, om te kunnen zwemmen.

00:28:49

De heer Leemhuis (GroenLinks): Dan kom ik op een punt, wat aansluit op wat de heer Rustebiel namens D66 net zei. We zijn heel blij met de toevoeging van de openbare ruimte, maar wij zien ook wel een risico, als de huidige verkeersintensiteit blijft, dat het een beetje een eiland wordt. We zien wel zebrapaden – heel mooi – die ingetekend zijn op plekken waar die nog niet zijn. Moet er niet nog een zebrapad bij en moeten we misschien niet ook al sneller gaan overwegen, wat in de mobiliteitsvisie staat en ook in het programma Doorwaadbare Stad staat, dat de 'linksaffer' daaruit zouden moeten? Ik snap natuurlijk dat het college nu niet eventjes bij deze woordvoering gaat toezeggen, dat doen we even. Het zou echter wel goed zijn als we dat ook zo snel mogelijk doen, zodat die hele openbare ruimte, van gevel tot water rustiger en veiliger wordt om van te genieten. Mijn fractie heeft ook nog wel kleine vraagtekens bij het feit dat er een tweede terras verschenen is in de plannen. Het is niet dat wij daar meteen per se tegen zijn, maar we vragen ons wel af, als we inderdaad heel veel ruimte toevoegen aan de openbare ruimte, of we dat dan misschien ook openbaar moet houden. Ik hoor graag van het college hoe we dat nieuwe stukje terras aan het water aan de oostkant moeten zien. Dan kom ik tot slot op het punt van het borgniveau. Ik geloof dat de heer Moerkerk daar al iets over zei of het was de heer Van Jaarsveld. Van C naar A kost meteen honderdvijftigduizend euro per jaar. Dat is best veel geld. Mijn fractie vraagt zich af, is het te overwegen om te zeggen, we gaan het in de winter op niveau C houden? Het automatisme waarmee we van een letter C een letter A maken en dat kost ieder jaar honderdvijftigduizend. We weten dat we daar heel veel goeds voor terugkrijgen, namelijk een hele mooie openbare ruimte. We willen toch even aan het college vragen: hoe ziet het college dat?

00:31:00

Voorzitter: Dank u wel. Het riep nog wel op tot een korte interruptie van de heer Moerkerk van de Stadspartij 100% voor Groningen.

00:31:06

De heer Moerkerk (Stadspartij 100 % voor Groningen): Dank u, voorzitter. Ik hoor mijn collega Leemhuis zeggen: 'Misschien moeten we de 'linksaffer' weghalen daar'. Dan kan een heel groot stuk asfalt daar verdwijnen en moet het heringericht worden. Dan kun je er niet meer rijden. Er liggen volgens mij parkeervakken, twee rijbanen en een fietspad. Dan

verdubbelt bijna het gebied, wat je moet gaan inrichten. Dan doe je dat toch gelijk nu je daar aan het werk gaat. Dan gaan we toch niet vervolgens over een jaar beslissen, we gaan niet meer linksaf en dan opnieuw de boel inrichten. Laten we dat in de goede volgorde doen. Deelt u die mening niet?

00:31:36

Voorzitter: De heer Leemhuis.

00:31:38

De heer Leemhuis (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Ik zie dat de heer Moerkerk in ieder geval ook heel veel interesse heeft om zoveel mogelijk de mobiliteitsvisie uitgevoerd te krijgen. Ik vind het een prima vraag en daarom stel ik de vraag ook aan het college. Ik snap ook wel dat je door moet op basis van de plannen die je al had. Ik zie dat als een stip op de horizon. Mijn fractie is overigens ook van mening dat het niet per se altijd allemaal in één keer perfect hoeft te zijn. Ik zeg altijd, twee bloempotten midden op de straat en je hebt de straat afgesloten en dat kost helemaal niets, behalve die bloembakken. Nee, ik zie het probleem dat de heer Moerkerk schetst niet. Het is binnen de plannen, zoals al sinds 2019 en daarvoor hier over dit plan wordt gesproken, dus het is logisch dat het college dat verder uitwerkt.

00:32:28

Voorzitter: Dank u wel. Had u nog een korte verhelderende vraag, de heer Moerkerk?

00:32:32

De heer Moerkerk (Stadspartij 100 % voor Groningen): Ik wil graag wel verhelderd zien dat ik niet sta te juichen bij een knip op die plek.

00:32:37

Voorzitter: Dat is dan bij deze helder.

00:32:40

De heer Leemhuis (GroenLinks): Voorzitter, dat had ik echt niet verwacht. Ik was er echt van overtuigd dat de heer Moerkerk nu in één keer enthousiast was geworden.

00:32:47

Voorzitter: Meneer Leemhuis, u bent intussen door uw tijd. Volgens mij was uw woordvoering ook afgerond?

00:32:52

De heer Leemhuis (GroenLinks): Zeker.

00:32:52

Voorzitter: Wie mag ik het woord geven?

00:32:55

Voorzitter: De heer de Knijff, Student en Stad.

00:32:58

De heer De Knijff (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter. Allereerst aantal goede punten over het verkeer, de bereikbaarheid en de zebrapaden dat net gemaakt is. Dan zal ik beginnen met een paar veren uitdelen. Het ontwerp ziet er prachtig uit. Het is goed om te zien dat er werk wordt gemaakt, van wat nu een beetje een ondergeschoven en lelijk stuk

binnenstad was. Dat er wordt voorzien in recreatiemogelijkheden is wat ons betreft iets waar we heel erg blij mee kunnen zijn. We hopen dat zo ook het Noorderplantsoen en ook het Stadsstrand een beetje ontlast worden. Dat daar de overlast wat minder wordt, doordat de drukte zich wat meer spreidt. Er staat wel wat tegenover. Het is natuurlijk wel duur, maar zoals ook al eerder gezegd is, het gaat om een project waar we de komende veertig, vijftig of zestig jaar hopelijk plezier van gaan hebben en dat maakt het wat ons betreft wel waard. Tot slot nog een klein puntje over de veiligheid. Een tijdje geleden hebben wij samen met een aantal andere fracties vragen gesteld over de veiligheid in de Diepenring; het zogeheten 'exitprobleem'. Het college heeft toen toegezegd dat verder te onderzoeken. Wat wij ons afvragen is: in hoeverre wordt er nu al rekening gehouden met dat exitprobleem? Is die vlonder, zoals de plannen er nu liggen, veilig genoeg? Er gaan natuurlijk altijd situaties komen, waarin mensen te water raken of in één van de diepen belanden. Een aantal bewust, want die gaan zwemmen, ook al is het water nog niet schoon genoeg daarvoor, en ook een aantal waarschijnlijk onbewust. Dat kan gevaarlijk zijn, want kou, paniek, slecht zicht, fietsen, andere troep onder water of alcoholgebruik kunnen tot dodelijke gevolgen leiden. In het ontwerp heb ik na lang zoeken twee uitklimplekken kunnen vinden -

00:34:41

Voorzitter: Meneer De Knijff, voordat u daarmee verdergaat wil de heer Leemhuis u nog een vraag stellen. De heer Leemhuis.

00:34:47

De heer Leemhuis (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Ik ben een beetje verbaasd over de zorgen bij Student en Stad. Is het niet zo dat, juist omdat het een veel lagere vlonder is, het uitklimmen makkelijker wordt en dat het daarmee veiliger wordt? Op het Schuitendiep hebben we nu ook een verlaagde kade en heeft u dat nu al gezien als een plek waar dit probleem veel optreedt?

00:35:17

Voorzitter: De heer De Knijff.

00:35:18

De heer De Knijff (Student en Stad): Dank u wel. Daar kwam ik net op. Ik heb gekeken in het ontwerp en volgens mij is de vlonder te hoog om er daar uit te klimmen. Tenminste, zo leek het mij. Dat daarover. Inderdaad bij het Kattendiep is die ook een stuk lager. Daar is het volgens mij nog lager dan het nu bij Dudok wordt. Dat kun je niet één op één vergelijken volgens mij.

00:35:42

Voorzitter: Meneer De Knijff, dan wil de heer Leemhuis toch nog een korte, verhelderende vraag stellen.

00:35:46

De heer De Knijff (Student en Stad): Dan zijn we het hopelijk in ieder geval eens dat de vlonder lager is dan de kade die er nu zit.

00:35:52

Voorzitter: De heer De Knijff.

00:35:53

De heer De Knijff (Student en Stad): Dat lijkt me inderdaad een feitelijk correcte opmerking. Goed, dan ga ik verder. Even kijken. We hebben dus die twee uitklimplekken gevonden en de vlonder is wel lager dan de kader, maar nog steeds te hoog om eruit te klimmen. De vraag is dan ook: zijn die twee uitklimplekken genoeg en worden die ook duidelijk aangegeven? Er wordt in het ontwerp niet gesproken over hoe die uitklimplekken gevonden kunnen worden en bijvoorbeeld hoe mensen die te water zijn geraakt, die kunnen vinden, zodat ze veilig het water uit kunnen komen. Het liefst zouden wij ook hebben dat in afwachting van die uitkomsten van het onderzoek, al wel maatregelen worden genomen zodat die veiligheid op orde is. In ieder geval hier bij Dudok, door die uitklimplekken meer onder de aandacht te brengen. Nu hebben we de kans om Dudok in één keer aan te pakken, laten we dan ook gelijk ervoor zorgen dat die veiligheid tiptop in orde is. De vraag is dan ook of de wethouder bereid is dat mee te nemen in de plannen. Concluderend, over het algemeen echt een goed plan en we zijn heel benieuwd naar de realisatie, met nog wat kleine kanttekeningen bij de veiligheid. Dank u wel, voorzitter.

00:37:05

Voorzitter: U bedankt. Wie mag ik het woord geven? Mevrouw Bernabela van de Partij voor het Noorden.

00:37:19

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Bedankt, voorzitter. Dudok aan het Diep is een prachtige plek om aan het water te zitten. Of het echt een alternatief wordt voor het stadsstrand is nog de vraag, aangezien je niet kunt zwemmen in het water. Even lekker afkoelen is er niet bij. Wij als Partij voor het Noorden zijn blij dat de werkgroep Toegankelijk Groningen in een vroeg stadium betrokken is bij de plannen, zodat het plan ook rolstoeltoegankelijk zal zijn. Verder ziet het er al erg groen uit rondom het gebouw, maar het zou wat ons betreft nog wat groener mogen. Wij zien graag planten in plaats van gras. Is het om de duurzaamheid te vergroten ook mogelijk om zonnepanelen op het dak te plaatsen? Ook het feit dat een aantal inwoners het plan ziet zitten, stemt ons positief. We maken ons alleen wel zorgen over de woonschepen. Waar moeten die naartoe? Omdat het draagvlak voor de omgeving zo groot is, willen wij ook graag zien dat Dudok zelf een maatschappelijke voorziening wordt in de vorm van een buurthuis bijvoorbeeld. De prijzen van de kredietaanvraag zijn op dit moment nog onzeker, onder andere door de oorlog in Oekraïne. Dat maakt het beoordelen van het krediet wel lastig. Wij denken dat het zeker een vooruitgang is voor Groningen en dus de investering waard is. Dank, voorzitter.

00:38:34

Voorzitter: Mevrouw Bernabela, mevrouw Jacobs heeft toch nog een vraag voor u.

00:38:39

Mevrouw Jacobs (VVD): Dank u wel, voorzitter. Ik hoor mevrouw Bernabela zeggen dat het een buurthuis moet worden. Bedoelt u enkel dat het een ontmoetingsplek voor de buurt moet zijn, die de buurt naar believen kan gebruiken? Of denkt u ook dat het commercieel uitgebaat zou kunnen worden?

00:38:57

Voorzitter: Mevrouw Bernabela.

00:39:00

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Ik zie het inderdaad als een buurthuis voor de buurt te gebruiken en niet met hele hoge commerciële prijzen. Echter, dat valt nog te bezien, want het moet natuurlijk ook wat opleveren. Dat begrijp ik ook.

00:39:14

Voorzitter: Dank u wel. Wie wil het woord? Mevrouw Jacobs, VVD.

00:39:20

Mevrouw Jacobs (VVD): Dank u wel, voorzitter. Willem Marinus Dudok is in 1984 overleden op negentigjarige leeftijd. Hij heeft veel moois nagelaten aan ons land, maar wat zou hij ervan vinden als hij in Groningen gelijk staat aan Rupsje Nooitgenoeg. Mijn fractie is altijd kritisch geweest op de plannen van Dudok aan het Diep. Aan de ene kant vinden we het een mooi project en een mooie verblijfplaats, maar aan de andere kant kost het enorm veel geld. We vinden het idee van een verblijfspot op deze locatie in de binnenstad prachtig. Zeker als je daar kunt gaan zitten en je meegebrachte broodje kunt opeten, maar uiteindelijk heeft alles zijn prijs. U hebt vast allen onlangs gezien dat er een etage van 26 vierkante meter, aan de Appelstraat te koop stond voor 199.000 euro. Dat was achtduizend euro per vierkante meter. Ik heb het idee dat vrijwel iedereen hier in deze zaal en daarbuiten dat een enorm bedrag vindt voor dat kleine huisjes in de stad. Voorzitter, het Dudokgebouw wordt nog duurder. Het Dudok gebouw is 84 vierkante meter en kost de gemeenschap 860.000 euro, wat neerkomt op 10.000 euro per vierkante meter. Weliswaar krijg je dan ongetwijfeld energieklasser A, maar het is volgens mijn fractie het duurste stukje Groningen. Met dat bedrag zou je in onze stad bijvoorbeeld de Amsterdamse school villa aan de Nassaulaan kunnen kopen. Dat is een vierkantemeterprijs van 3.700 euro.

00:40:38

Voorzitter: Mevrouw Jacobs, de heer Hekkema van de Partij voor de Dieren wil u wat vragen.

00:40:42

De heer Hekkema (Partij voor de Dieren): Dank, voorzitter. Is mevrouw Jacobs het met mij eens dat die vergelijking misschien een beetje mank gaat, want dat huisje aan de Appelstraat zal natuurlijk bewoond worden door één persoon en dit is iets waar de gehele gemeente Groningen en al haar inwoners en ver daarbuiten ook van zullen profiteren?

00:40:58

Voorzitter: Mevrouw Jacobs.

00:41:00

Mevrouw Jacobs (VVD): Dat weet ik niet. Ik weet in ieder geval dat we van het Dudokgebied kunnen profiteren. Of we van die 84 vierkante meter met zijn allen kunnen genieten, dat weet ik niet. Daar heb ik zo een vraag over.

00:41:10

Mevrouw Jacobs (VVD): Voorzitter, voor datzelfde geld kun je een hoekhuis aan de Abeelstraat én een driekamerappartement aan de Plutolaan én een driekamerappartement aan de Hora Siccamasingel en – voorzitter – ook nog een huis aan de Kremersheerd kopen. Voor hetzelfde bedrag als waar wij het Dudokgebouwtje voor willen opknappen. Het terugwinnen van de openbare ruimte, wat voor dit en het vorige college haast een

geloofsartikel is geworden, mag blijkbaar wat kosten. Voorzitter, wij vinden dit nogal wat. Voor ons gaat dit wel heel erg ver. Ik hoor graag hoe het college ernaar kijkt, dat we een gebouw hebben met een vierkantemeterprijs van ongeveer 10.000 euro. Ik heb diverse inwoners gesproken over Dudok aan het Diep. Ze vinden het allemaal fantastisch en ik heb veel positieve reacties gehoord. Als ik vertel dat het gebouw voor bijna negen ton wordt gerenoveerd, zeggen ze: "Maar dat is natuurlijk de hele plek". Nee, mensen, dat is alleen dat ene gebouwtje van 84 vierkante meter. Mijn fractie vindt het in deze tijd bijna niet uit te leggen, dat we zoveel gemeenschapsgeld aan een gebouw gaan geven. Een andere vraag sluit ook aan bij wat we met het gebouwtje gaan doen. Ik heb begrepen dat we er een exploitant voor gaan zoeken, voorzitter. Wat voor prijs gaan we daarvoor vragen? Denken we dat er ooit iemand kopjes koffie kan gaan schenken voor 10.000 euro per vierkante meter?

00:42:35

Voorzitter: Mevrouw Jacobs, de heer Bushoff wil u daar ook wat over vragen.

00:42:41

De heer Bushoff (PvdA): Voorzitter, als ik het goed begrijp, zegt de VVD: "Die hele ontwikkeling van Dudok aan het Diep vinden wij mooi, maar alleen die kosten voor dat ene gebouwtje vinden we toch wel te hoog". Dan is mijn vraag tweeledig. Heeft u eens uitgezocht waarom die kosten zo hoog zijn? De tweede vraag: heeft u dan ook alternatieven hoe het beter zou kunnen?

00:43:05

Voorzitter: Mevrouw Jacobs.

00:43:07

Mevrouw Jacobs (VVD): Wij vinden een dergelijke verblijfsruimte aan de Diepenring echt een toevoeging van onze stad. Het is alleen altijd de vraag, voor welke prijs wil je dat toevoegen aan ons centrum? Dat is waar wij vanaf het begin af aan al onze zorgen over hebben geuit. Die zorgen hebben we nog steeds, dus die blijven er ook. Wij weten dat het gebouw een monument is en dat we dat heel graag willen behouden. Mijn vraag aan het college zou zijn, is er ook nog een andere mogelijkheid om dat te doen? Zijn er ook oprecht mogelijkheden om voor minder dan bijna negen ton dat gebouw aan te passen? Die vraag stel ik graag aan het college.

00:43:50

Voorzitter: Wil de heer Bushoff daar nog kort op reageren?

00:43:53

De heer Bushoff (PvdA): Ja, om het even heel scherp te krijgen. Dan begrijp ik dus wel goed dat de VVD zegt, we zijn dus wel voor die hele investering om er een mooie verblijfsplek van te maken aan het Diep, maar het enige punt is – en dat vragen we dan aan het college – zou die negen ton niet iets lager kunnen voor de renovatie van het gebouwtje? Dat hoor ik u zeggen.

00:44:13

Mevrouw Jacobs (VVD): Het is uw vertaling van datgene wat ik zeg. Ik heb gezegd dat wij het totale bedrag wat daarvoor geldt heel erg zorgelijk vinden. Dat heeft te maken met de

manier waarop je dat inricht. Die kade aanpakken, kun je op een aantal manieren doen. Hier ligt een prijskaartje onder van 3,2 miljoen, volgens mij, inclusief het gebouw. Dat vinden wij heel veel geld. Dat hebben wij in de vorige behandelingen van ditzelfde onderwerp ook constant gezegd.

00:44:46

Voorzitter: Hele korte vraag, die ook uitnodigt tot een hele korte reactie. De heer Bushoff.

00:44:50

De heer Bushoff (PvdA): Voorzitter, ik probeer het scherp te krijgen, maar ik vind het een vaag verhaal van de VVD. Is de VVD nu uiteindelijk voor deze plannen, mits het gebouwtje misschien toch iets goedkoop kan? Of zegt de VVD: "Nee, we zijn er tegen, want we vinden het te veel geld". Misschien moet je het dan zo plat slaan, want anders komt er zo een heel vaag verhaal van we vinden het hartstikke mooi -

00:45:09

Voorzitter: De vraag is helder.

00:45:10

De heer Bushoff (PvdA): Alleen het prijskaartje vinden wij zorgelijk.

00:45:12

Mevrouw Jacobs (VVD): Nee, ho, ho. Ik ga over mijn eigen woorden en u ook. U legt mij dingen in de mond die ik zeker niet gezegd heb. Wij vinden 3,2 miljoen te veel geld voor deze paar vierkante meter.

00:45:23

Voorzitter: Dat was dan ook meteen de afronding van uw woordvoering, mevrouw Jacobs? Wie wil vervolgens het woord? De heer Moerkerk, Stadspartij 100% voor Groningen.

00:45:33

De heer Moerkerk (Stadspartij 100 % voor Groningen): Dank u wel, voorzitter. Ik heb al een paar vragen gesteld bij woordvoeringen van anderen. Ik heb zo mijn bedenkingen over het inpassen van dit plan in de mobiliteitsvisie. Ik heb ook zo mijn bedenkingen bij het inpassen van dit plan in integrale visie voor de Diepenring. Ik zal daar zo concreet een paar vragen aan de wethouder over stellen. Ik sluit mij zeer aan bij de vorige spreker over de kosten van het gebouwtje. Het plan an sich vinden we mooi. Dat u in dat gebied iets gaan doen, is prima, maar we vinden de kosten te hoog. Ruim acht ton voor het gebouwtje, terwijl het ook nog casco geleverd wordt. Diegene die dat gaat doen, die een soort prijsvraag gaat winnen, krijgt een sleutel en dan komt hij binnen en is er niets. Het is netjes, maar kaal. Dat roept heel veel vragen op.

00:46:18

Voorzitter: Meneer Moerkerk, dan krijgt u meteen één van die vragen wellicht van de heer Leemhuis.

00:46:25

De heer Leemhuis (GroenLinks): Mooi bruggetje, voorzitter. Ik wil toch hetzelfde als de heer Bushoff en snappen wat de heer Moerkerk precies zegt. Hij zegt: "Het past niet in de mobiliteitsvisie". Volgens mij past het daar juist precies in; het herwinnen van de openbare

ruimte, van verkeersruimte naar verblijfsruimte. De heer Moerkerk zegt: "Het past eigenlijk niet in de visie of in het Initiatief Diepenring". Juist wel, want Dudok stond als voorbeeld van hoe het zou moeten in dit Initiatief Diepenring. Wat zegt de heer Moerkerk nu? Of wil de heer Moerkerk zeggen: wij vinden dat de verkeersruimte moet blijven en we vinden dat het Initiatief Diepenring niet zou moeten worden uitgevoerd?

00:47:12

Voorzitter: De heer Moerkerk.

00:47:16

De heer Moerkerk (Stadspartij 100 % voor Groningen): Mijn fractie vindt dat die visie moet worden opgesteld en uitgevoerd en dat we vervolgens niet geconfronteerd moeten worden met dat daar al een voldongen feit ligt en dat het niet meer goed past bij wat we dan bedenken. Hetzelfde geldt voor de mobiliteitsvisie. Op het moment dat -

00:47:30

Voorzitter: De heer Leemhuis heeft nog een korte aanvullende vraag.

00:47:34

De heer Leemhuis (GroenLinks): De heer Moerkerk had dit best even af mogen maken. Het klopt niet wat de heer Moerkerk zegt. In het Initiatiefvoorstel Diepenring stond: er worden al zulke mooie dingen gedaan, dat zijn parels en nu moeten we zorgen dat die parels in een ketting worden verbonden. Dudok en het Kattendiep werden expliciet genoemd als voorbeelden van hoe mooi het wordt en dat we het dan moeten verbinden. Het is dus ook een raar punt dat de heer Moerkerk maakt dat het college eerst met die visie had moeten komen. Nee, juist niet. Die visie komt er, omdat we deze prachtige dingen aan elkaar willen gaan verbinden.

00:48:12

De heer Moerkerk (Stadspartij 100 % voor Groningen): Laat ik het veel concreter stellen. Op het moment dat we straks gaan vinden in de visie dat dit een heel mooi plan is - wat het op zich is - en we willen dit integraal doortrekken naar de rest van de Diepenring. Dan gaan we misschien een dergelijke houten vlonder op veel meer plaatsen in de Diepenring plaatsen, omdat we dat dan een integraal het plan vinden. Dan kijk ik even naar mijn buurman, die zegt: "Wat het wel niet kost over de jaren heen". Het is een dure manier om iets te bouwen, maar het is ook duur om te onderhouden. Mijn fractie is heel duidelijk: wij zijn tegen dit plan, omdat het te duur is. We vinden het gebouw te duur. Het roept heel veel vragen op, waarom dit acht ton moet kosten. Een monument renoveren is niet goedkoop, maar dit is een eenvoudig rechttoe rechtaan monument. Het is geen kerk met beelden en schilderijen. Dat roept nogal wat vragen op. Heel concreet vragen we aan de wethouder: kunnen we niet beter eerst een integrale visie van de Diepenring opstellen en dan hier een klap op geven? Kunnen we niet beter besluiten of er knips komen in de Diepenring en dan waar? Dan vervolgens het plan opstellen bij het Dudok en hoe het in elkaar overgaat. Iets over de financiering. We vinden het ook -

00:49:22

Voorzitter: Ik was even aan het wachten op de punt, want u heeft nog een interruptie van de heer Wennink en nog een interruptie van de heer Leemhuis. De heer Dwarshuis, excuus.

00:49:33

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Dat geeft niet.

00:49:38

Voorzitter: Ik snap waar het door komt inderdaad.

00:49:40

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Dat is wel bijzonder. Ik denk dat we op het laatste moment wat in de fractie hebben gewisseld, dus het zal waarschijnlijk meer aan ons liggen dan aan de griffie.

00:50:03

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Ik heb nog een vraag voor de heer Moerkerk. Ik hoor hem spreken over de hoge kosten voor de renovatie. Dan denk ik eerst: als u een veertiende-eeuwse kerk voor 800 wilt renoveren, dan nodig ik u daar graag voor uit. Het tweede, u zegt: "Het is casco". Echter, ik zou de eerste ondernemers nog moeten vinden die een gebouw in willen trekken dat niet energiezuinig is, niet geüpdatet is en ingericht is naar de smaak van gemeenteambtenaren. Denkt u dat het wel goed komt?

00:50:39

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): De heer Moerkerk.

00:50:41

De heer Moerkerk (Stadspartij 100 % voor Groningen): Ik denk dat het heel verstandig is dat het casco geleverd wordt aan iemand die er iets gaat doen, maar dan zet ik dat af tegen die ruim acht ton en dan vind ik dat typisch. Dan vind ik dat zeer hoog voor een rechttoe rechtaan gebouwtje. Ik weet ook wel dat bij een kerk in het Groninger landschap van duizend jaar oud een miljoen niets is. Dat zijn totaal onvergelojkbare gebouwen. Dit is een rechttoe rechtaan gebouw en het moest ook eenvoudig neergezet zijn in de jaren 50, maar dat terzijde.

00:51:12

Voorzitter: Meneer Moerkerk, dan heeft de heer Leemhuis nog een interruptie voor u. De heer Leemhuis.

00:51:17

De heer Leemhuis (GroenLinks): Voorzitter, ik hecht er toch een beetje aan om toch te constateren dat de heer Moerkerk een incorrecte voorstelling van zaken geeft. Het plan Dudok is in 2019 al besproken in de raad en daarna is het Initiatiefvoorstel Diepenring door de raad aangenomen. Dudok is daar een onderdeel van. Het is prima dat de heer Moerkerk graag iets anders wil, maar het is wel zo dat het op deze manier gegaan is. Het plan voor Dudok was er. Het Initiatiefvoorstel Diepenring nam dat mee en borduurde daarop verder. Dank u wel, voorzitter.

00:51:56

Voorzitter: De heer Moerkerk, u mag daarop reageren of uw woordvoering verder voortzetten.

00:52:00

De heer Moerkerk (Stadspartij 100 % voor Groningen): Ik probeer de vraag te ontdekken, maar dat lukt niet helemaal. Het gaat mij erom -

00:52:04

De heer Leemhuis (GroenLinks): Klopt dat?

00:52:06

De heer Moerkerk (Stadspartij 100 % voor Groningen): Het gaat mij erom dat als we dit doen en we willen daarna consequent verder met soortgelijke projecten, dan moeten we misschien wel overal een dure vlonder gaan leggen. Ik was bijna klaar met mijn woordvoering. Ik wilde iets over de financiering zeggen op dat moment. Dat gaat over dat we bijvoorbeeld ook om dit te kunnen financieren een voorbeslag moeten nemen op de begroting voor volgend jaar. Dat zint mij ook niet helemaal. Het is dus nogal wat kunst- en vliegwerk om het financieel bij elkaar te krijgen. Daar wil ik het bij laten. Dank u, voorzitter.

00:52:35

Voorzitter: Dank u wel. Wie wil het woord? De heer Dijk, SP.

00:52:39

De heer Dijk (SP): Dank u wel, voorzitter. Een socialist die tegen publieke investeringen in publieke ruimte is, zou geen socialist zijn. Voorzitter, de afgelopen jaren heeft mijn fractie vaker bedenkingen gehad bij binnenstadsplannen. Ik vind alle vragen die de oppositiepartijen nu stellen best gerechtvaardigd. Het is inderdaad een hoog bedrag, wat uitgegeven moet worden om dit plan te realiseren, ook voor het monument Dudok. Echter, als u echt precies had willen weten hoe het goedkoper had gekund, dan zou ik zeggen: bel een ambtenaar op en vraag hem of haar het hemd van het lijf. Kijk of het goedkoper had gekund en kom dan met een alternatief. Dat heb ik nu niet en ik ga ervan uit dat dit de prijs is die ervoor moet worden betaald om het monument op een zo goed mogelijke manier te renoveren, zodat er ook een uitbater in kan die er zo goed mogelijk van kan profiteren, want dat doen uitbaters. Voorzitter, daar komt wel meteen mijn --

00:53:42

De heer Dijk (SP): Ik heb een interruptie.

00:53:44

Voorzitter: Goed gezien. De heer Moerkerk.

00:53:49

De heer Moerkerk (Stadspartij 100 % voor Groningen): Dank u, voorzitter. Meneer Dijk, het is natuurlijk wel zo dat er straks een uitbater in komt die – ik heb een beetje verstand van horeca – daar een huur voor gaat betalen die bij lange na niet in verhouding zal staan met de investering die de gemeente voor het gebouw doet. De gemeente gaat daar straks indirect een horeca-exploitant fors subsidiëren. Bent u zich dat bewust?

00:54:08

Voorzitter: De heer Dijk.

00:54:08

De heer Dijk (SP): Ja, zeker, dat zou heel goed kunnen. Dat gebeurt op meerdere plekken als je iets op gang wil brengen. Sterker nog, ongeveer iedere markt moet tot stand komen door een overheid die daarin investeert om het op gang te brengen. Sterker nog, dat is helaas ongeveer het systeem en hoe het nu helaas werkt. Ik zou ook graag een ander systeem willen. Ik begon ook met dat ik socialist ben, dus u weet ongeveer waar het naartoe zal gaan.

Niet te veel over uitweiden. Nogmaals, het is niet verkeerd om publieke investeringen te doen in publieke ruimte. Dat kan ook betekenen dat we inderdaad --

00:54:39

De heer Dijk (SP): We hadden het net bijvoorbeeld over Meerstad en daar willen we ook graag bakkers en snackbars in hoeken van straten en daar doen we publieke investeringen voor om dat mogelijk te maken. Bij publieke investeringen in publieke ruimten, moet het ook echt een publieke plek blijven, wat de SP betreft. Daarom verraste het ons wel dat, ten opzichte van het voorlopig ontwerp, er nu staat dat er twee mogelijke horecaterrassen worden toegevoegd. Dan begrijp ik ook in het licht van deze discussie die ik net voerde, dat er een terras komt voor de uitbater van het Dudokgebouw. Ik snap echter niet zo goed het nut en de noodzaak van nog een 'horecaschip'. Dat roept bij de SP de gedachte op dat het zo meteen toch een commerciële plek wordt, waar je misschien wel met je boterhammetje kan gaan zitten, maar waar iedereen om je heen een hapje en drankje heeft gehaald of op een terras zit. Ik zou graag van de wethouder de toezegging willen vragen dat die publieke ruimte ook echt publiek blijft en een politieke analyse willen van het nut en de noodzaak van dat tweede terras. Wat ons betreft komt dat er niet. Wij vinden het voldoende als er één horeca-uitbater komt in het Dudokgebouw. Er zit daar omheen al best wel veel horeca en wat ons betreft houden we de publieke ruimte zo groot als mogelijk. Daar wil ik graag een reactie op van het college.

00:56:01

Voorzitter: Dank u wel. De heer Van Jaarsveld nog een interruptie?

00:56:04

De heer Van Jaarsveld (CDA): Voorzitter, dank. Ik was van tevoren vrij benieuwd hoe meneer Dijk of de SP-fractie de bocht ging maken, want ze hadden in hun vorige collegesamenstelling, denk ik, moord en brand geschreeuwd over dit soort extreme uitgaven in deze tijd. Ik ben specifiek benieuwd naar het beslag wat wordt gelegd op al die jaren dat u - laten we hopen voor u dat het nooit gebeurt - in de oppositie zit, want u geeft anderhalve ton per jaar uit tot in de eeuwigheid. Wat vindt u daarvan over een jaar of acht?

00:56:35

De heer Dijk (SP): Voorzitter, dat doe je altijd in publieke ruimten, zeker als je die ontwikkelt. Daar ging mijn verhaal ongeveer over. Ik snap uw punt en ik ga u vertellen dat die 'bocht' een hele rechte lijn is. Die rechte lijn die wij hebben gevoerd was jarenlang dat wij vonden dat als je een miljoen uitgeeft in de binnenstad en aan binnenstadsprojecten, dat het niet ten koste mag gaan van miljoenen, die je ook zou kunnen uitgeven aan het bestrijden van inkomensongelijkheid. Of dat die miljoenen niet ten koste zouden mogen gaan van meer geld voor buurten en wijken. Of dat die miljoenen ... Ik kan zo nog wel een tijdje doorgaan. U ziet zo meteen ook een begroting en u heeft het coalitieprogramma ook gelezen en er wordt fors uitgebreid in het geld wat er uit wordt gegeven aan buurten en wijken. We hebben nog geen twee weken geleden, met een oersaai debat in deze gemeenteraad, meer dan 14 miljoen euro uitgegeven aan meer inkomensondersteuning en het bestrijden van achterstand. Dan kan een socialist hier prima zeggen, dan kunnen we ook publiek geld gaan investeren in de publieke ruimte, zonder enige twijfel en zonder bocht te maken. In één rechte lijn kan dat.

00:57:48

Voorzitter: Dank u wel. De heer Moerkerk heeft nog een interruptie, vermoed ik.

00:57:53

De heer Moerkerk (Stadspartij 100 % voor Groningen): Dank u, voorzitter. Die lijn is nu misschien wel recht, dat zie ik wel, maar hoe is die over vier jaar of acht of negen jaar? Als we moeten bezuinigen, omdat het allemaal een beetje tegenzit? Dan moet er toch nog anderhalve ton naar die vlonder.

00:58:06

Voorzitter: De heer Dijk, als u in het kader van uw spreektijd daar een korte reflectie op zou willen geven?

00:58:11

De heer Dijk (SP): Ja, dat is lastig als je zulke grote vragen krijgt met alsdan en als we moeten gaan bezuinigen. Ik snap uw zorg. Nogmaals. Dat heb ik ook aan het begin van het debat gezegd, maar nu al incalculeren dat we later heel veel moeten gaan bezuinigen ... Sorry, dat vind ik echt verliezerspolitiek en daar ben ik niet van.

00:58:27

Voorzitter: Dat is anders behoorlijk geslaagd. De heer Leemhuis, had u nog een interruptie voor de heer Dijk? Dan het vriendelijke verzoek ook de interruptie zeer kort te houden.

00:58:35

De heer Leemhuis (GroenLinks): Is het niet, zou ik willen vraag aan de SP-fractie, dat als de nood aan de man komt, dan stoppen we met het onderhoud van die plek en dan hebben we die 150.000 zo terug? Mocht het onverhoopt zo lopen.

00:58:47

Voorzitter: De heer Dijk.

00:58:49

De heer Dijk (SP): Dat heeft niet per definitie mijn voorkeur, maar ik kan me ook nog een tijd herinneren dat we bijna discussie hadden over alle bankjes in de publieke ruimte verwijderen, omdat die onderhouden moesten worden. In die tijd zitten we gelukkig nu niet, meneer Moerkerk en de heer Leemhuis ook, dus het hoeft niet.

00:59:04

Voorzitter: Dank u wel, dat was ook uw woordvoering, toch? Wie mag ik het woord geven? De heer Dwarshuis, ChristenUnie.

00:59:13

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Zeker. Dank u wel, voorzitter. Mijn fractie is blij met dit voorstel en we zijn dat om een aantal redenen. Ik wil er graag vier uitlichten. Het gekozen ontwerp zijn we blij mee, ook omdat bij het Let's Gro festival in 2019 voorgelegd is aan Groningse inwoners en dat toen meer dan 8.000 mensen op dit onderwerp hebben gestemd. De Groningse inwoners hebben dus ook een inbreng gehad in het ontwerp wat er nu uiteindelijk ligt. We zijn ook groot voorstander van verblijven in de openbare ruimte en dat de gemeente de mogelijkheid biedt dat mensen gratis daar kunnen verblijven en kunnen recreëren. We zien Dudok aan het Diep als één van de plekken waar je ook kunt stilstaan en waar je kunt zitten. We investeren veel in de binnenstad, waar je doorheen loopt en winkelt,

16

maar als je wil gaan zitten, dat je toch op een terrasplek moet zoeken. Naast een mooie plek bij het Kattendiep en het Noorderplantsoen is dit een heel mooi stuk waar mensen kunnen genieten van groen en water. Van uitzicht over het water in inderdaad, want zwemmen dat wordt nog een uitdaging.

01:00:36

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): We zijn ook wel blij met de vlonder. Daar is best kritiek op gekomen, maar mijn fractie ziet zo een houten vlonder toch als een veel warmere en mooiere plek dan de andere kades die we nu in Groningen hebben. We zijn ook blij met het feit dat er gedacht is aan doelgroepen die we hier in de gemeenteraad minder snel horen, namelijk kinderen en dat je daar ook ruimte hebt om te spelen. Ook mensen die met een beperking door het leven gaan en dat er met de werkgroep Toegankelijk Groningen is nagedacht over de toegankelijkheid en dat de vlonder daarop aangepast is. Daar zijn we ook tevreden over. Dat bracht mij nog bij een vraag aan het college. De parkeerplekken die er nu zijn, worden wat aangepast. Er komt één parkeerplaats terug voor gehandicaptenuvoertuigen en er blijven nog drie parkeerplaatsen over. Wij vroegen ons af: kunt u wat meer zeggen over die balans, want wij kunnen ons voorstellen dat het een plek is die bereikbaar is voor mensen met bijvoorbeeld een rolstoeltaxi of rolstoelvervoer en dat één parkeerplaats op een zonnige dag dan gauw vol is. Dat was inderdaad mijn belangrijkste vraag. Verder kan ik me wel aansluiten bij de woordvoerders van D66 en GroenLinks over de voetgangersveiligheid. Wij merken ook dat het een drukke verkeersplek is. Hoe gaat dat dan in de praktijk met oversteken, ook al liggen er zebrapaden. Krijg je dan niet veel opstoppingen voor automobilisten? Dat waren nog onze puntjes bij het voorstel. Dank u wel.

01:02:31

Voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even aan mijn rechterkant wie ik vervolgens nog het woord mag geven. De heer Bushoff, PvdA.

01:02:41

De heer Bushoff (PvdA): Voorzitter, ik kan mij aansluiten bij de woorden van verschillende collega's die iets zeiden over dat het een hartstikke mooi plan is. We willen dat Groningen ook een fijne plek is om te wonen, om te verblijven en in dat kader willen we ook de openbare ruimte herwinnen en vergroenen. Dat doen we natuurlijk, omdat het fijn en goed is voor de verblijfskwaliteit, maar ook omdat het goed is om klimaatverandering en de gevolgen daarvan op te vangen. In dat licht is dit plan ook een hartstikke mooi plan.

01:03:12

De heer Bushoff (PvdA): Wat mij opviel tijdens het debat en daar ging ook een beetje het debatje met de VVD over, is dat bijna iedereen zegt, we vinden het mooi, maar we hebben ook wel wat zorgen over de kosten. Het was niet flauw bedoeld om daar een debatje over aan te gaan, maar soms is het niet helemaal duidelijk wat mensen dan willen. Wil je van twee walletjes eten? Wil je geen geld uitgeven en wel zo een mooie stad, dat gaat niet samen. Als je zulk soort mooie projecten wil, dan moet je daar af en toe de portemonnee ook voor trekken. Dat was het hoofdpunt van het debatje dat ik probeerde te hebben met mevrouw Jacobs. Als je kiest voor het toevoegen van dit soort mooie openbare ruimte in de gemeente Groningen, dan zul je daarvoor ook de portemonnee moeten trekken. Je kan niet én de portemonnee dichthouden én dit soort openbare ruimte in Groningen toevoegen. Dat

neemt niet weg dat ik heel goed begrijp – en dat punt is ook al eerder gemaakt – dat mensen kritisch kijken naar de kosten. Dat is volgens mij ook terecht en als je alternatieven hebt, hoe je het net zo mooi kan doen en nog goedkoper, dan hoor ik die graag en dan valt er natuurlijk altijd met de PvdA over te praten.

01:04:14

Voorzitter: De heer Bushoff, u heeft een vraag van mevrouw Jacobs.

01:04:19

Mevrouw Jacobs (VVD): Dat ben ik wel met u eens. We kunnen er zoveel kuub zand opgooien en dan komt de verblijfsruimte er wel, maar dan wordt het niet mooi. Dat ben ik op zich heel erg met u eens. Echter, het gebouw voor 860.000 euro opknappen is natuurlijk wel heel veel geld. Je kunt het ook weghalen en dan kun je er voor veel minder geld een ander gebouwtje neerzetten. Dat zal meneer Dudok wel heel erg vinden, maar zo is het wel Rupsje Nooitgenoeg. Of hij zich omkeert, dat weet ik niet. Hij zal er in ieder geval niets over zeggen, dat weten we in ieder geval zeker. Uiteindelijk is het, hoever gaan we voor dat kleine stukje grond en dat is wat mijn fractie wel heel erg ingewikkeld vindt.

01:05:01

Voorzitter: De heer Bushoff.

01:05:04

De heer Bushoff (PvdA): Voorzitter, volgens mij geven we het gros van het geld uit aan dat hele grote gebied, wat we nu hartstikke mooi gaan ontwikkelen. Dat is één. Twee, ik kan me best voorstellen dat het veel geld lijkt, dat we uitgeven aan dat kleine gebouwtje. Dat vind ik op het eerste oog ook. Ik zal eerlijk zeggen, ik heb niet precies op de punten en komma's nagezocht hoe dat in elkaar steekt. Ik heb ook nog niemand horen vertellen hoe dat nu precies zit, dus ik heb het vermoeden dat niemand dat precies heeft nagezocht. Wat ik wel weet en dat weet ik toevallig van één van onze hulpjes hier op de publieke tribune of één van de journalisten die zei --

01:05:36

De heer Bushoff (PvdA): Nee, hoor. De heer Pastoor meldde mij dat het één van de twee gebouwtjes is die nog over is en dat is iets wat u en ik ook graag koesteren. Dat we dit soort mooie monumenten niet met de grond gelijk maken, maar dat we dat juist koesteren in onze gemeente daar ben ik persoonlijk heel blij mee. Ik zou liever niet zo meteen gequoot willen worden als degene die één van de twee monumenten die er in Nederland nog zijn tegen de grond gaat slaan, omdat het dan wat goedkoper wordt. Het wordt ook maar heel weinig goedkoper.

01:06:11

Voorzitter: De heer Bushoff, u heeft nog een korte reactie van mevrouw Jacobs.

01:06:14

Mevrouw Jacobs (VVD): Dan verdriet het mij wel zeer dat die 23 andere gemeenten ons zo enorm op kosten hebben gejaagd, want volgens mij waren er of 25 of 50 van die gebouwtjes. U weet natuurlijk zelf ook wel, dat als we een gebouw neerzetten van 84 vierkante meter, meneer Bushoff, dat het niet maar een heel klein beetje goedkoper wordt. U doet net alsof maar een heel klein beetje van het geld naar dat gebouw gaat, maar dat is

meer dan een kwart. Dat is dus niet een klein beetje, want dan zou ik het met u eens zijn. Als het inderdaad 5 of 6 procent is, dan is het wat anders. Dit is echter wel een substantieel deel en daar heb ik moeite mee. Dat is in ieder geval, wat ik vind. Ik ben het helemaal met u eens dat het een mooi gebouw is, maar er zijn wel 24 gemeenten die het weg hebben gedaan.

01:06:55

Voorzitter: De heer Bushoff.

01:06:56

De heer Bushoff (PvdA): Volgens mij is het helder. Het punt is: we doen iets wat belangrijk is voor de toekomst van Groningen, namelijk de openbare ruimte herwinnen. Veel partijen vinden dat ook belangrijk. Ik snap ook heus wel dat de kosten voor dat gebouwtje erg hoog lijken. Ik denk dat het goed is om ons daar nog even in te verdiepen hoe op dat bedrag is uitgekomen. Mijn oproep zou zijn om daar zelf nog eventjes naar te kijken. Er zijn nog twee andere punten die ik kort wil maken, naast alles wat volgens mij door mijn collega's al is gezegd. Namelijk één, dat sluit wel een beetje aan bij het punt van mijn collega hier rechts van mij, kijk eens naar dat bredere gebied. Als je het dan toch zo een mooi stukje Groningen gaat ontwikkelen, moet je dan niet willen dat je bijvoorbeeld met dat stukje daarnaast – bijvoorbeeld voor de Spilsluizen of voor het herenhuis wat nu een grasveld is, wat weinig gebruikt wordt – ook iets doet, zodat het wat beter gebruikt wordt en ook een mooi aanzien voor de stad wordt? Dat geldt ook voor dat blauwe gebouwtje op de hoek van de brug, wat vroeger een soort snackbar was. Ik dacht, ik gooi de snackbar er weer even in. Dat staat ook al wel heel lang te verpieteren. Als je dan straks zo een heel mooi gebied hebt gemaakt, is het best zonde dat je dan vlak daarnaast twee gebieden hebt die helemaal nog niet zo mooi zijn en een beetje verpieteren. De oproep is of we daar dan ook wat mee kunnen doen?

01:08:18

Voorzitter: Meneer Bushoff, volgens mij heeft u ook nog een tweede punt en u zit ook aan uw tijd, dus als dat superkort kan?

01:08:25

De heer Bushoff (PvdA): Ja, ik wil een snackbar en ik wil nog één ding over eten toevoegen. Misschien is het wel een idee, als je toch kijkt naar de verblijfskwaliteit, om te kijken of we ervoor kunnen zorgen dat die plekken aan het water of die grasvelden die daar ook komen geen hondenuitlaatvelden worden, maar te zorgen dat het echt goede plekken worden om te verblijven. Misschien wel met een barbecueplaats of zo voor mensen, zodat ze daar ook echt gaan zitten. Dat mensen niet alleen in het Noorderplantsoen gaan zitten, maar straks ook bij Dudok aan het Diep gaan zitten.

01:08:56

Voorzitter: Alles is relatief. Dat is voor uw doen betrekkelijk kort. Volgens mij hebben we nog één woordvoerder. Wilt u nog het woord, de heer Van Jaarsveld?

01:09:04

De heer Van Jaarsveld (CDA): Ja, dank. Het meeste heb ik in mijn interrupties gezegd en de heer Bushoff heeft net ook toen hij sprak over hoe het debat verliep en wat hij daar soms lastig aan vond een samenvatting gegeven van wat ik nu ga zeggen. Namelijk, dat ik het prachtige plannen vindt en dat ik mij heb vergaapt aan de plaatjes, maar wat maak ik me

zorgen over de kosten. Op korte termijn de 3,2 miljoen en ook de anderhalve ton die we ieder jaar gaan uitgeven. De heer Leemhuis, volgens mij was het grappend, zei op een gegeven moment: "In tijden dat het moeilijker wordt, dan kunnen we ook stoppen met het onderhoud". Als we dat doen, voorzitter, twintig jaar lang niet onderhouden, kunnen we het afbreken en opnieuw opbouwen. Zo duur is het onderhoud. In die zin zou ik graag -

01:09:44

Voorzitter: Meneer Van Jaarsveld -

01:09:45

De heer Van Jaarsveld (CDA): Een laatste zin, want ik wilde net een compliment geven aan de heer Leemhuis.

01:09:49

Voorzitter: Dan wachten we het compliment nog even af.

01:09:50

De heer Van Jaarsveld (CDA): Hij stelde namelijk een hele goede vraag aan het college, of er momenten zijn in het jaar of überhaupt dat we kunnen afschalen van A naar C? Die vraag zou ik graag echoën, voordat hij mij kritisch bevroegd.

01:10:02

Voorzitter: Dan kijken nu naar de heer Leemhuis of die behoefte tot kritisch bevragen er nog is?

01:10:05

De heer Leemhuis (GroenLinks): Dat zal natuurlijk nu een stuk milder worden, na het fantastische tweede deel van de zin. Het is natuurlijk een beetje een karikatuur die de heer Van Jaarsveld nu geeft, want het enige verschil, die 150.000 euro, is helemaal niet dat er dan helemaal geen onderhoud is. Dan is er alleen matig onderhoud, wat we best op heel veel plekken voldoende vinden, want daarom doen we dat ook op de meeste plekken in de stad. Het is niet zo dat als we die honderdvijftig duizend euro per jaar minder doen, dat het dan niets is. Dat is wel even een belangrijke relativering. Is de heer Van Jaarsveld het met mij eens? Ik moest een vraag stellen, geloof ik.

01:10:41

Voorzitter: De heer Van Jaarsveld.

01:10:42

De heer Van Jaarsveld (CDA): Ja, maar voor mijn gevoel – of ik versta meneer Leemhuis verkeerd – maakt u mijn punt juist sterker hiermee, want je kan besparen zonder dat het per se extreem vervelend wordt. Wij zijn het denk ik heel erg eens.

01:10:57

Voorzitter: De heer Leemhuis neemt daar genoeg mee. De heer Dwarshuis van de ChristenUnie.

01:11:03

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Ik nog niet helemaal... U zegt namelijk, ik sluit me aan bij het verhaal van meneer Bushoff, maar hij zei ook: "Je kunt niet iets moois maken zonder daar de portemonnee voor te trekken". Op de mooiste verblijfsplekken in Groningen kan ik

mij niet aan de indruk onttrekken – ik heb het niet vanmiddag gecontroleerd – dat we daar niet op borgniveau C zitten, zoals in het Noorderplantsoen en op andere mooie plekken. Wat wilt u dan? Wilt u dan een minder mooie plek daar? Of zegt u, laten we toch eerst maar wat meer geld uitgeven, die 150.000 euro?

01:11:39

Voorzitter: De heer Van Jaarsveld.

01:11:40

De heer Van Jaarsveld (CDA): Ik heb niet gezegd dat ik me volledig aansluit bij het pleidooi van de heer Bushoff. Ik heb alleen gezegd dat hij in zijn betoog alvast een mooie samenvatting gaf van een groot deel van mijn betoog. Goed, ik kom aan het einde, zeker op uw punt, want ik zou daar graag naartoe willen praten, als het mag.

01:11:56

Voorzitter: Tot slot, meneer Leemhuis. Als u dan inderdaad een korte, bondige vraag zou willen stellen?

01:12:02

De heer Leemhuis (GroenLinks): De heer Van Jaarsveld stelt dat --

01:12:07

De heer Leemhuis (GroenLinks): Nee, ik moet hier beginnen. Mijn fractie is van mening dat die 150.000 euro en dat borgniveau A zeer goed is om uit te geven, omdat we daarmee hoge kwaliteit van openbare ruimte bieden. Het enige is, dat de heer Van Jaarsveld en ook de heer Moerkerk spiegelen het voor, alsof we hier een soort van jarenlange extreme hoeveelheden geld gaan uitgeven. Dat is dus niet zo. Is het niet zo dat we ieder moment kunnen kiezen om het borgniveau te verlagen, als we vinden dat het te duur is? Mijn fractie vindt dat niet, maar het klopt ook niet wat de heer Van Jaarsveld voorspiegelt, dat we hier ad infinitum honderdvijftigduizend euro per jaar aan moeten uitgeven en dat we daar niet onderuit kunnen.

01:12:53

Voorzitter: De heer Van Jaarsveld.

01:12:55

De heer Van Jaarsveld (CDA): Daar heeft hij een punt. Ik heb dat niet zo willen spiegelen alsof het ad infinitum zou zijn. Alleen de keuze die u maakt, die er voorlopig dus staat, is er één die bij mij twijfels oproept. Ik ben een stuk milder dan u denkt. Nog een interruptie, jongens?

01:13:14

Voorzitter: Nee, we gaan in het kader van de tijd nu toch even verder.

01:13:19

De heer Van Jaarsveld (CDA): Als ik mag vervolgen, voorzitter?

01:13:20

Voorzitter: Dat mag.

01:13:21

De heer Van Jaarsveld (CDA): Bij dit soort grote uitgaven, houdt het CDA van financiële

dekking en het liefst één die robuust en op orde is. Ik wil niet zeggen dat het flinterdun is of iets dergelijks, maar ik heb wel een paar zorgen. Dat is dat er bijvoorbeeld ook heel open en eerlijk wordt aangegeven dat eventuele buitengewone marktomstandigheden ten opzichte van het huidige prijsniveau niet zijn ingecalculeerd, dus het kan duurder worden.

Bijvoorbeeld die vlonder die heel specialistisch moet worden samengesteld, is een risico. Die maken samen met de vier ton MPG-gelden – die ik kan begrijpen, maar daar kunnen we ook andere dingen mee doen – samen met die niet ad infinitum, maar toch in ieder geval voorlopig vrij hoge onderhoudskosten, dat mijn fractie ziet dat de stad mooier kan worden. Ik zou een PvdA-woordvoerder die mij zeer aan het hart gaat, zou willen citeren door te zeggen: "Ook dit stukje kade is mooi, blijft mooi en wordt nog mooier". Echter, voorzitter, wel ten koste van een prijs en mijn fractie is er nog niet over uit, maar worstelt. Dank u wel.

01:14:29

Voorzitter: U bedankt. Volgens mij waren dit alle woordvoeringen vanuit de raad. Dan kijk ik even naar achter. Ik vermoed dat de wethouder hier nog op wil reageren. De wethouder.

01:14:42

De Heer Niejenhuis: Dank, voorzitter, dat doe ik uiteraard graag. Dudok, volgens dit college een heel goed plan voor deze plek. We gaan verblijfsruimte toevoegen op een plek in de stad die daar ook om schreeuwt en die nu nog heel erg een verkeersfunctie heeft. We verwachten ook echt dat het een publiekstrekker zal zijn die een verbinding zal leggen tussen het Ebbingekwartier en de oude binnenstad. Een aantal van u heeft bedenkingen bij de kosten die gemaakt moeten worden voor de aanleg en het onderhoud. Tegelijkertijd zegt u ook allemaal, het wordt wel echt heel prachtig. Ik denk daarom dat het goed is om de vragen die u heeft gesteld langs te lopen om te kijken of ik daar enigszins tegemoet kan komen aan uw zorgen. Ik begin bij de Partij voor de Dieren. U zegt: "Er zijn misschien nog prijsstijgingen, wat betekent dit voor het plan?" Als de prijzen nog veel verder op gaan lopen, dan betekent dit iets voor het plan en dan zul je moeten kijken, kun je dit op deze manier maken en uitvoeren. Dat gaat wel heel erg afhangen van de aanbestedingen die nu gaan lopen. Het is een beetje een alsdan vraag, maar in de regel is het zo dat als we rekenen met bepaalde bedragen, de raad geeft een bepaald krediet en in de aanbesteding pakt het duurder uit, dan moeten we kijken of we het op die manier kunnen maken of dat we het plan moeten terugtrekken of optimaliseren. Dat zien we dan wel, is wat ik daar nu op kan zeggen.

01:16:05

Voorzitter: De heer Hekkema.

01:16:07

De heer Hekkema (Partij voor de Dieren): Het is natuurlijk inderdaad nu nog niet zo aan de orde, maar ik zou de wethouder dan graag vragen om dan, mocht dit zich voordoen, heel duidelijk ook aan de raad te formuleren op welke delen van het plan hij aanpassingen zou kunnen doen om die prijsstijgingen te dempen. Ik zie in het plan een groot belang van meer natuur en mijn fractie zou het heel jammer vinden als dan bijvoorbeeld daarop zou worden bezuinigd ten opzichte van bijvoorbeeld zo een vlonder. Graag dat dan ook voorleggen, alstublieft.

01:16:38

Voorzitter: Wethouder Niejenhuis.

01:16:39

De Heer Niejenhuis: Ik begrijp dat u misschien meer waarde hecht aan een toevoeging van die 20 bomen, dan sommige andere aspecten van het plan. Als het echt zo is dat het helemaal niet uitkomt en er moeten grote significante aanpassingen aan het plan plaatsvinden, dan zal ik dat zeker met u delen.

01:16:59

Voorzitter: Voordat u verdergaat, de heer Dwarshuis ChristenUnie.

01:17:02

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Ik heb nog een verhelderende vraag op dit punt. Er staat in het voorstel 'buitengewone marktomstandigheden'. Kan ik ervan uitgaan dat in het budget wel gerekend is met een zekere risicomarge voor prijsstijgingen? Die zijn natuurlijk al een jaar aan de orde.

01:17:19

Voorzitter: De wethouder.

01:17:21

De Heer Niejenhuis: Zeker, er is gerekend met het recente prijspeil. Alleen, wat is recent. We zien nog steeds prijsontwikkelingen en tegelijkertijd weten we ook niet zo goed wat de markt gaat doen. Het zou zomaar kunnen zijn dat het aantal projecten wat afneemt en dat er straks aannemers zitten te schreeuwen om werk en dat ze goedkoop gaan inschrijven. Dat weten we niet zo goed. We hebben gewerkt met recente gegevens en mocht het allemaal veel duurder uitpakken, dan ben ik van harte bereid om dat hier met u te delen en te kijken hoe we daarmee verder gaan. De heer Hekkema en ook een aantal anderen vragen: wat een fantastisch plan, kunnen we dit niet op wat meer plekken gaan doen? Kunnen we dit breder toepassen? Er wordt verwezen naar het initiatiefvoorstel over de Diepenring, waar ik inderdaad zelf als raadslid ook enthousiast over was en nog steeds ben. Ik pak dan ook meteen even de vraag van de heer Moerkerk erbij over visie versus project. Ik denk dat dit een heel goed voorbeeld is van het ene doen en het andere niet laten. We weten dat dit plan past bij het Initiatiefvoorstel Diepenring, want het sluit aan bij de waarde die we daarin belangrijk vinden; meer groen, een omgeving die uitnodigt tot gezond gedrag, publieke ruimte en de Diepenring beleefbaar maken. Dat zijn allemaal belangrijke zaken, dus daarin zullen we niet zomaar als raad en college van mening veranderen. Ik denk dat het heel erg zonde zou zijn om nu te gaan wachten op een visie en projecten niet uit te voeren. Ik denk niet dat ik de heer Moerkerk aan mijn zijde vind als ik bij ieder project zeg, laten we eerst maar even weer een visie gaan maken. Dat moeten we hier ook zeker niet gaan doen, denk ik.

01:18:59

De Heer Niejenhuis: Gaan we dit breder toepassen? Ja, ik denk dat we moeten gaan kijken of er meer plekken langs de Diepenring zijn, waar we verblijfskwaliteit kunnen toevoegen. Ik wil wel gezegd hebben dat we van de Diepenring geen pretpark gaan maken. We gaan echt niet overal vlonders neerleggen en mensen uitnodigen om daar te verpozen, lawaai te maken en dat soort dingen. We moeten een aantal gepaste ingrepen gaan doen op de

plekken die zich daarvoor lenen. D66 zegt ook: "We zien meer kansen, kunnen we ook kijken naar de Noorderhaven?" Ik denk dat het college in reactie op het initiatiefvoorstel voor de Diepenring zeker ook naar die plek gaat kijken. Ik snap wat u vraagt over de voetgangersbereikbaarheid van de plek. Ik denk dat we daar heel goed naar moeten kijken. Op termijn is het misschien wel zo dat de snelheid op de Diepenring wat verlaagd wordt en dat we in lijn met de mobiliteitsvisie zeggen, misschien moet de auto daar nog wat minder gastvrij ontvangen worden. Ik zou bijna zeggen: we kunnen het nu regelen, want de heer Broeksma is er niet, maar dat gaan we toch maar niet doen, geloof ik. Ik kan me best voorstellen dat we op een wat langere termijn die beweging gaan maken. Misschien leent deze plek zich voor een snelheidsverlaging en dan kunnen die zebrapaden zeker wel van betekenis zijn. Misschien moet je op termijn dat kruispunt wel anders inrichten, zodat het meer de opzet van een plein krijgt. Linksaf van Turfsingel naar Spilsluizen er nu al afhaken zou denk ik niet verstandig zijn. Ik denk ook niet dat het efficiency-voordelen oplevert zoals de heer Van Moerkerk schetst. Ik ga even naar de vragen van GroenLinks. GroenLinks vraagt, waarom twee terrassen en waarom niet publieke ruimte op dat tweede terras. Dat tweede terras, wat verder bij het gebouwtje van Dudok vandaan, is er ingebouwd als een optie. Het is dus nog niet gezegd, dat dit tweede terras ook daadwerkelijk wordt aangelegd. We kijken ernaar of dat moet en als dat niet hoeft, wat voor inrichting het dan krijgt. Natuurlijk leggen we de nadruk heel erg op de publieke ruimte, want dat is nu juist wat we daar willen maken.

01:21:05

Voorzitter: Ik had inderdaad gezien dat u een interruptie had. Een vraag van de heer Dijk van de SP.

01:21:10

De heer Dijk (SP): Voorzitter, om dit punt een beetje helder te krijgen. Het hoeft dus niet? Als de gemeenteraad zegt, doe maar niet, dan hoeft het niet?

01:21:19

De Heer Niejenhuis: Even kijken, hoe zeg ik dat? Dit heeft te maken met de horeca van De Toeter. In het verleden heeft De Toeter in een pilot de mogelijkheid gehad om een boot aan te meren en daar ook op de wal een extra terras voor aan te leggen. Dat is als pilot geweest, maar er zijn in het verleden door mijn voorgangers ook toezeggingen gedaan richting De Toeter, dat we gaan kijken of we dat ook op de lange termijn kunnen bestendigen. Dat zou een optie kunnen zijn op deze plek, maar dat is heel erg afhankelijk van of we daar een horecabestemming op kunnen leggen en of dat allemaal mogelijk is. Dat zoeken we nu uit. Dat zetten we op een rij in een goed gesprek met de uitbater van De Toeter. Als dat niet lukt, dan komt dat tweede terras te vervallen. Dan blijft het echt bij het terras rondom het gebouwtje van Dudok. Dat is hoe het in elkaar zit.

01:22:12

Voorzitter: Het was toch duidelijk niet helemaal helder. De heer Leemhuis een korte vraag.

01:22:17

De heer Leemhuis (GroenLinks): Meer een soort stelling. Ik denk dat dan duidelijk is dat er wel wat fracties zijn in de raad die zeggen: het hoeft niet per se van ons. Ik denk dat het wel goed is, dat wij dat met tenminste een deel van de raad meegeven. Mijn fractie snapt ook wel dat de wethouder wat ruimte nodig heeft om daar een goed gesprek over te voeren,

maar constateer dat er in ieder geval een paar fracties zijn die daar niet wild enthousiast van worden, omdat juist de waarde van goede toevoeging van publieke ruimte ook heel hoog wordt geschat.

01:22:52

Voorzitter: Dat heeft de wethouder vast gehoord en dan kan de wethouder ook de beantwoording hervatten.

01:22:57

De Heer Niejenhuis: Ja, nog een korte reactie daarop. Ik hoor wat u zegt, ik begrijp dat ook. Laten we niet vergeten dat we, of daar nu wel of niet een tweede terrasje komt, een fantastisch stuk openbare ruimte aanleggen, zowel op de vaste wal alsook boven het water met een enorm vlonder. Ik verwacht niet dat de openbare ruimte enorm te lijden heeft onder dat tweede terrasje. Ik wil ook de betrouwbare overheid zijn die zegt, we gaan kijken of we dit mogelijk kunnen maken en dan gaan we ons daar ook echt voor inspannen.

01:23:25

De Heer Niejenhuis: GroenLinks heeft ook gevraagd naar het 'bezwembaar' maken van het water. Ja, dat kan natuurlijk. Ik denk dat de waterkwaliteit beter is dan in het verleden. Alhoewel, ik ook weet dat de waterkwaliteit in Nederland vrij slecht is. In principe, als je een zwemdiploma hebt, zou ik zeggen, ga er vooral een keer zwemmen. Het is echter niet de plek waarvan wij als gemeente zeggen, ga daar massaal zwemmen, want het is ook een vaarroute. We weten allemaal dat daar allerlei boten rondvaren als het lekker weer is. Ik denk dat we daar dus ook een beetje voorzichtig mee moeten zijn. Dat is ook, als we naar de vraag van Student en Stad gaan, de reden dat we zeggen: maak ook vooral niet te veel plekken waar mensen het water in en uit kunnen, want dan lijkt het juist alsof we dat daar heel erg aanmoedigen. Wij zijn van mening dat er geen exitprobleem is. De vlonder, ik heb het even nagevraagd, bevindt zich ongeveer 50 centimeter boven het waterpeil. Dat betekent dat een aantal mensen in deze zaal prima via dat vlonder het water uit kan, maar dat betekent ook dat heel veel mensen dat niet zullen kunnen en om die reden zijn er ook twee trappetjes. We gaan even kijken of we die goed zichtbaar kunnen maken. Ter vergelijking, de verlaagde kade die we zojuist hebben aangelegd bij de nieuwe brug bevindt zich ongeveer op een vergelijkbare hoogte als dat vlonder. Het scheelt tien centimeter, geloof ik. Iets in die orde van grootte.

01:24:49

De Heer Niejenhuis: De vraag nog van GroenLinks over het borgniveau. Dat heeft een aantal andere raadsleden ook gevraagd. Kan dat misschien wat minder? Kan dat periodiek wat minder of kan het op onderdelen wat minder? Ik wil van harte toezeggen dat we daar heel goed naar gaan kijken. Dat onderhoud zit op veel vlakken. Er is een jaarlijks terugkerend onderhoud aan bijvoorbeeld de houten vlonder, maar het gaat ook over het borgniveau; het legen van prullenbakken, het schoonvegen en het opruimen van het parkje. We gaan kijken hoe vaak het in de praktijk nodig is om bijvoorbeeld de prullenbakken te legen. Ik wil wel daarbij aangegeven dat het ook niet heel erg werkbaar is, als we er een 'lappendeken' maken van kleine gebieden met verschillende borgniveaus. Dan wordt het voor de mensen in de praktijk wel heel erg ingewikkeld; mocht ik hier nu wel of niet vege. Laten we dat vooral niet onnodig ingewikkeld maken. We gaan zeker kijken of we het kunnen

optimaliseren en of dat op enig moment wat goedkoper kan. Student en Stad heb ik al eventjes bij stilgestaan bij die vraag over het exitprobleem. De Partij voor het Noorden vraagt ook naar de woonschepen die er nu liggen, waar gaan die dan naartoe? Daar hebben we met beide ook al afspraken over gemaakt. Die verschuiven een beetje naar de oostzijde, dus dat wordt geregeld. U zegt, zouden we niet van Dudok een buurthuis kunnen maken? Nee, dat gaan we nu niet meer doen. We hebben mensen uitgenodigd om met leuke ideeën voor deze plek te komen, waarbij we niet eens zelf voor hebben gesteld dat het per se een horecafunctie moet zijn, en ik ben heel erg benieuwd wat dat gaat opleveren. Ik denk dat er inderdaad wel iets van horeca in het gebouwtje komt, maar dat het ook zo zou kunnen zijn dat iemand leuke activiteiten gaat organiseren in die openbare ruimte. We gaan zien wat het precies wordt. De VVD maakt een vergelijking tussen het geld wat de gemeente uitgeeft aan Dudok en wat je allemaal aan vastgoed zou kunnen kopen of aan huizen. Als ik dat mag opvatten als een oproep aan het college om vastgoed te kopen voor maatschappelijke doeleinden, dan vindt u mij helemaal aan uw zijde. Ik geloof echter niet dat dit is wat u bedoelde. U zegt, ik vind het prachtig, maar ik vind het ook te duur.

01:27:02

De Heer Niejenhuis: Dat mag u vinden. Dat snap ik ook wel enigszins. Het is ook kostbaar. Alleen wij kijken daar anders naar en maken een andere afweging. Wij vinden dat dit het waard is en dat het nodig is om dit te doen. U vraagt ook naar de exploitatie en dat geeft meneer Moerkerk ook aan. De exploitatie zal, omdat het zo een klein gebouwtje, niet alle kosten die de gemeente heeft gemaakt in het verleden gaan dekken. We gaan niet de investeringen die we doen, terugverdienen door dit gebouwtje in exploitatie te geven, maar dat is ook niet doel. Het doel is om een waardevol stuk openbare ruimte te creëren op deze plek. Dan nog even over het gebouwtje. Een aantal van u heeft gevraagd, waarom moet dat kleine gebouwtje nu zo veel kosten? Eén fractie heeft de moeite genomen om het technisch na te vragen en GroenLinks heeft vanuit de projectorganisatie dan ook een epistel van bijna twee A4 ontvangen waarom dat zo is. Ik zou dat nu kunnen gaan voorlezen, maar ik stel voor dat ik u dat even doe toekomen.

01:27:59

De heer Dijk (SP): Voorzitter, ik wil het toch graag horen. Grapje.

01:28:02

De Heer Niejenhuis: Dan krijgt u straks van mij een privélezing, meneer Dijk.

01:28:06

De Heer Niejenhuis: Het is een bijzonder gebouw en misschien even heel kort één opmerking daarover. Het is een bijzonder gebouw dat nooit gebouwd is met de intentie om zo lang te blijven staan. Dat maakt dat de materialen niet zo duurzaam zijn in de zin van tijdsbestendig. Je moet er dus veel aan doen om dat weer helemaal bij de tijd te brengen en juist te zorgen dat het nu wel lang kan blijven staan. Dat is een kostbare ingreep en ik zorg ervoor dat u dat allemaal in de mail van mij ontvangt.

01:28:36

Voorzitter: U had het ook gezien, inderdaad. Mevrouw Jacobs heeft nog een vraag voor u.

01:28:40

Mevrouw Jacobs (VVD): Ik hecht ook aan correcte getallen, dus misschien is dat wel de redenen waarom die 110 andere gemeenten het gebouwtje niet meer hebben. Niet 25, maar 110. Het andere staat in het museum. Dat heeft misschien wel een reden.

01:28:57

Voorzitter: De wethouder.

01:28:58

De Heer Niejenhuis: Ja, die staat onder dak, dus dat maakt het makkelijker om te onderhouden. Ik moet wel zeggen, het is een rijksmonument. Uw suggestie van haal het er maar af en zet er wat anders neer, is een leuke suggestie, maar dat kunnen we in de praktijk niet waarmaken. Kort gezegd, kan het voor minder dan acht ton? Dat denken we niet, maar dat zal blijken uit de aanbesteding. We zijn het er allemaal over eens dat het heel veel geld is, maar wij denken als college dat het heel belangrijk is dat dit gebeurt en dat het terecht is. Ik heb al iets gezegd over de opmerking van de heer Moerkerk van de Stadspartij over visie versus project en ook over de kosten van het gebouwtje. De SP, ik heb ook al even gerefereerd aan die twee mogelijke horecaterrassen en dat was vooral uw vraag. De ChristenUnie heeft nog gevraagd naar parkeerplekken. We denken dat het vooral als laad- en losplek wordt ingericht en minder als parkeerplek. Er komt een plek voor mindervaliden en die ene plek voorziet ruim in de behoefte. Als in de praktijk zou blijken dat het niet in de behoefte voorziet, kunnen we het daar best nog een keer over hebben. Onze verwachting is dat er geen grote doelgroep is die met de auto naar deze plek zal komen, maar dat het meer een plek zal zijn voor de iets ruimere omgeving en niet dat mensen denken: ik stap even in de auto om naar Dudok te rijden. Als dat wel gebeurt, vind ik het ook fantastisch, want dan is het helemaal een groot succes. Als er dan zoveel mensen het zebrapad gaan oversteken, dat er verkeersopstoppingen op de Diepenring ontstaan, vind ik het ook alleen maar mooi, want dan haalt dat de snelheid een beetje naar beneden. Dat is denk ik goed.

01:30:35

De Heer Niejenhuis: PvdA vraagt ook nog naar een breder gebied en noemt ook specifiek het eettentje op de Ebbingbrug. Daar is een nieuwe exploitant voor op dit moment. We hebben inmiddels plannen ontvangen van die exploitant om het gebouwtje op te knappen en ook weer te gaan exploiteren. Dat gaat gebeuren. Ik geloof dat het iets Vietnamees wordt. Ik weet niet of dat in de categorie snackbar valt en of dat naar uw genoeg is. Terecht punt en dat wordt weer opgepakt. Richting het CDA denk ik dat ik voldoende heb gezegd over de beheerkosten en dat we echt gaan kijken of dat wat efficiënter kan in de toekomst. Ik denk dat ik daarmee alle vragen beantwoord heb en anders hoor ik het graag.

01:31:23

Voorzitter: Dank u wel. Er zijn toch nog wat vragen blijft hangen zo te zien. *Mevrouw Bernabela.*

01:31:30

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Bedankt, voorzitter. Ik had nog gevraagd of er iets mogelijk was met zonnepanelen en of er in plaats van al het gras, wat ik nu zie, ook planten konden komen.

01:31:39

Voorzitter: De wethouder.

01:31:40

De Heer Niejenhuis: Sorry, zonnepanelen had ik even gemist. Ik ga even navragen of dat kan. Het is een klein gebouwtje, dus ik weet niet zo goed wat er precies op zou passen. Dat gaan we even navragen. Gras? Ja, dat heeft ook te maken met de verblijfskwaliteit. We willen ook juist dat de ruimte gebruikt wordt. Er komen bomen, er komen planten, maar er komt ook gras, omdat dat nu juist de mogelijkheid geeft om daar te picknicken of andere dingen te doen. Daarom komt er dus ook gras.

01:32:15

Voorzitter: Dank u wel. Zijn er nog andere vragen, die onbeantwoord zijn gebleven? Volgens mij niet. Ook geen nieuwe vragen? Helder? Er komt volgens mij nog een privé bloemlezing voor de heer Dijk en per mail worden nog stukken nagestuurd, een toezegging, en er wordt nog iets uitgezocht. Zeker. De wethouder.

01:32:38

De Heer Niejenhuis: Er komen geen zonnepanelen op, maar folie met PV-cellen, dus er wordt wel iets gedaan in het kader van duurzaamheid.

01:32:47

Voorzitter: Is het daarmee beantwoord, mevrouw Bernabela?

01:32:53

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Ik zal het even moeten opzoeken, want ik ken die duurzame bedekking niet.

01:32:59

Voorzitter: Ik hoor rechts achter mij, dat komt nog uw kant op. Is hiermee de discussie afgerond of is er nog behoefte om dit door te sturen naar de raad voor een motie of een amendement? De heer Van Jaarsveld.

01:33:15

De heer Van Jaarsveld (CDA): Ik sluit het niet uit, maar ik ben niet de baas. Ik kan alleen maar zeggen dat ik het niet zeker weet, maar dat de kans aanwezig is, Voorzitter.

01:33:24

Voorzitter: Daar gaan we het ook zo noteren. Ik zie het overweldigende enthousiasme, maar het CDA houdt nog even als optie open om er iets mee te doen. Waarvan akte.

01:33:33

Voorzitter: Ik wil u dan al een heel erg bedanken voor uw inbreng, ook de mensen op de publieke tribune en uiteraard de mensen thuis. Fijne avond!